

KONTRASTIVNA ANALIZA SINTAKSE SLOŽENIH GLAGOLSKIH OBLIKA GORANSKOGA GOVORA U ODNOSU NA BOSANSKI JEZIK

Sažetak: Tema ovog istraživanja usmjerena je na ispitivanje kontrastivnih razlika sintakse glagolskih oblika između goranskoga govora i bosanskog jezika. Rad je organiziran u dva dijela. Prvi generalizira raspravu o goranskom govoru, dok se drugi dio bavi konkretnim diskusijama i komparativnom analizom. Prije svih, bavi se utvrđivanjem razlika složenih glagolskih oblika u goranskom govoru i bosanskom jeziku. Također, ukazuje se i na veličinu spomenutih sintaktičkih razlika i kroz niz primjera konkretno se na njih upućuje.

Ključne riječi: sintaksa, složeni glagolski oblik, goranski govor, bosanski jezik.

Gora i goranski govor

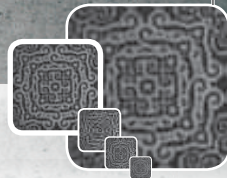
O geografiji područja gdje žive govornici ovog organskog idioma Lutovac navodi: "Gora se nalazi na krajnjem jugu Kosova, na padinama Šar-planine, na tromedi Kosova, Makedonije (Polog) i Albanije (Ljuma). Gora se prostire u pravcu jug-sjever sa usječenim riječnim dolinama, prije svega dolinom Brodske i Resteličke rijeke koje, ulivajući se u Plavsku rijeku, predstavljaju prirodnu vezu sa donjim tokom Bijelog Drima" (Lutovac 1955: 233).

Prvi put sela ovog područja spominju se još u 14. stoljeću, o čemu Idrizi (2012: 20) iznosi sljedeći podatak: “Najstariji poznati dokument iz srednjeg vijeka u kojem se pominje ime nekog naselja Gore je Dečanska hrisovulja iz 1327. godine. U njoj se javlja selo sa imenom *Vrabča*, što je, svakako, ime današnjeg sela Rapča. Nešto kasnije, u Hrisovulji manastira Svetih Arhangela kod Prizrena iz 1348. godine pominju se imena većine današnjih naselja Gore.”

Zanimljivo zapažanje srećemo početkom 20. stoljeća kod Ivanova iz 1925. (navedeno prema: Idrizi 2012: 57–58), koji je zapisao: “Oblast Gora leži između Šare i Koritnika uz pritoke rijeke Ljume. Cijelu kotlinu naseljava staro bugarsko stanovništvo Gorani, Goralije koji su u XVII i XVIII vijeku bili primorani da prime muhamedanstvo. Poznati su pod imenom Torbeši, dobijenom od susjednih Bugara. Gorani, pak, sami sebe zovu Turcima¹, dok u internom razgovoru priznaju da se zovu Torbeši i da su staro mjesno stanovništvo bugarskog roda koji su islamizirani, tj. primili muhamedanstvo. Gorani-Torbeši kući govore bugarski jezik.”

Ozbiljne rasprave na temu jezičkog i nacionalnog identiteta goranske zajednice, koja se nalazi na krajnjem jugu Kosova, na padinama Šar-planine i tromeđi Kosova, Makedonije (Polog) i Albanije (Ljuma), novijeg su datuma, tačnije s kraja osamdesetih godina 20. stoljeća i političke su naravi. Svi pisani tragovi o Gori i njenim stanovnicima, prije ovog perioda, nacionalno su inspirirani, zavisno od toga iz kojeg nacionalnog korpusa dolazi autor koji piše o ovoj temi. Pored ovog problema, postoji još jedan, možda i krupniji problem, koji komplicira odgovor na pitanje nacionalne pripadnosti Goranaca, zbog čega je ova etnička grupa bila izložena brojnim svojatanjima, ali i manipulacijama s više strana. Problem takve indolentnosti leži u njihovom poistovjećivanju nacionalnog s vjerskim, tj. što je vjerski identitet za njih bio *jedini* važan tokom cijelog 20. stoljeća. To govori da su se stanovnici ovog područja nacionalno izjašnjavali uvijek kao

¹ Općepoznata je činjenica da je stanovništvo koje je primilo islam na Balkanu sebe nazivalo Turcima u konfesionalnom a ne etničkom smislu.

muslimani, na svim popisima koji su izvršeni. Navest ćemo samo primjer popisa iz 1991. godine, kada su imali slobodu nacionalnog izjašnjavanja: 95, 8% stanovnika Gore izjasnilo se kao muslimani. Najnoviji formalni podaci popisa iz 2012. god. na Kosovu pokazuju da u Gori živi preko 5.000 Bošnjaka i preko 7.000 Gorana/ca. Uporedimo li ove neformalne podatke s onima od prije dvadeset godina, uviđamo da se u Gori budi nacionalna svijest.

Goranski govor, ne voljom svojih govornika, našao se na mjestu koje spaja tri velike nacionalno-lingvističke zajednice (srpsku, albansku i makedonsku) pa je historijski tako i tretiran, odnosno pripajan nekoj od spomenutih zajednica, ali i šire. Sama struktura goranskog govora na terenu je složena i raslojena. Argumente za ovakvu tvrdnju vidimo i u istraživanju R. Mladenovića (2001: 505–506) koji navodi da se govor Gorana “dijeli u tri govorna tipa:

- a) Brodski: Brod;
- b) Restelički: Restelica, Kruševo;
- c) Doloištanski: Rapča, Krstec, Dragaš, Ljubojša, Radeša, Leštane, Kukaljane, Orčuša, Vraništa, Mlike, Dikance, Bačka, Globočca, Zli Potok;

Goranska sela u Albaniji pripadaju doloištanskom govornom tipu, dok goranska sela u Makedoniji pripadaju resteličkom govornom tipu. Dok su brodski i restelički govorni tip kompaktni, doloištanski, teritorijalno najrasprostranjeniji, diferencira se u dva podtipa: u nižim selima *nj* je znatnije palatalnosti, u višim slabije; u višim selima ne se javljaju neke morfološke crte koje ima u nižim selima; u rasprostiranju većine diferencijalnih crta, međutim, oba podtipa čine cjelinu.”

Pored složene strukture i tipizacije, govor Gorana ima krajnje ne-definiran naziv među govornicima koji ga koriste. Sami ga govornici doživljavaju kao “goranski govor”, “našečki / našinski govor”, ali, svjesni nefunkcionalnosti takve nominacije, drugostepeno ga defi-

niraju i kao “bosanski-srpski-hrvatski”, a u posljednje vrijeme sve više i kao dijalekt bosanskoga jezika. O govoru Goranaca Jahić i dr. (2000: 39) navodi:

“da je riječ o govoru muslimanskog stanovništva područja Gora, brdsko-planinskog predjela u jugozapadnom dijelu Kosova, gdje je, prema popisu iz 1981. godine, živjelo 16000 muslimana južnoslavenske dijalekatske pripadnosti. Njihov govor ima dosta osobina formiranih pod uticajem makedonskog jezika, ali i osobina nastalih u kontaktu s dijalektima albanskog jezika. Govor Gorana zauzima posebno mjesto među dijalektima bosanskoga jezika, jer je on najisturenija jugoistočna tačka toga jezika. To je govor koji cjelinu bosanskih dijalekata najneposrednije spaja i s istočnojužnoslavenskom jezičkom grupom, u formi govornih osobina zajedničkih s makedonskim jezikom, odnosno njegovim dijalektom.”

Peco (1995, prema Mladenović 2001: 66), govoreći o glasu *h* u srpskohrvatskim i makedonskim govorima, goranski govor definira kao “svojevrsan prijelaz između dva susjedna i bratska jezika, srpskohrvatskog i makedonskog jezika”. Iz ovoga proizlazi stav da se o goranskom govoru na osnovu aktuelnog jezičkog stanja ne može govoriti kao o makedonskom ili srpskom govoru, već se on može definirati kao tip prijelaznoga govora, mješovitoga govora koji je, vjerovatno, nastao u bilingvalnoj sredini, na graničnom području dvaju jezika – srpskog, odnosno bosanskog i makedonskog.

Svjestan kompleksnosti date tematike koja se ticala definiranja “položaja” goranskog govora, Džogović (2012, prema Kačka 2013: 10) navodi:

“nijedan lingvist, koji drži do svojeg naučnog renomea, neće reći da je govor Gore i Župe srpski, niti makedonski, niti bosanski. Reći će da je to jedan specifičan govor, govor jed-

ne specifične lingvo-geografske izoglose. Ne postoji neka posebnost koja ovaj govor približava samo jednom od pomenutih jezika. Objektivno gledano odnos ovoga govora prema govorima štokavskog dijalekta je približno isti kako u njegovoj historijskoj dijahroniji tako i u njegovoj sinhroniji. Međutim, narod Gore i Župe opredijelio se za formulu nacionalna zajednica, a ne za formulu etnička grupa. Svojom voljom, i izbornim pravom, opredijelio se za nacionalno ime Bošnjak, a u ovom kontekstu i za bošnjački jezički standard.”

Sintaksa složenih glagolskih oblika u goranskom govoru

Zasigurno, na sintaksu goranskoga govora (koji je prema svojoj brojnosti govornika vrlo mali govorni areal) djelovali su brojni jezici koji ga okružuju, a koji su slavenski ili nisu. Koneski (1966: 105) generalno o sintaktičkom rasporedu u goranskom govoru navodi: “Red riječi je ostao slobodan, kakav je u svim slavenskim jezicima, međutim došlo je do značajnih promjena pod uticajem balkanskih neslavenskih jezika. Udvajanje objekta je pomoglo da se fiksira red glavnih članova u rečenici, jer otklanja nejasnost koja bi se u nekim kontekstima mogla javiti u odnosu subjekat-objekat.”

Sistematizacijom glagolskih oblika u goranskom govoru ozbiljnije su se bavili Radivoje Mladenović u svojoj doktorskoj tezi *Govor šarplainske župe Gora*, te Sadik Idrizi, također u tezi *Jezik i stil narodne poezije Gore*. Idrizi (2012: 232) o glagolskim oblicima u goranskom govoru navodi: “U goranskom govoru u upotrebi su sljedeći glagolski oblici: a) Prosti: *prezent, aorist, imperfekat, imperativ, radni i trpni glagolski pridjev, glagolski prilog sadašnji*; b) Složeni: *perfekat, pluskvamperfekat, futur, potencijal (način)*. Nisu potvrđeni oblici *infinitiva, glagolskog priloga prošlog i futura II*, dok se *futur* (“futur I”) gradi pomoću partikule *ke/će i prezenta*, što je također izražajno indikativno.”

Kada se radi o analizi glagolskih oblika u goranskom govoru (koja nije uključivala ispitivanje naglaska), uporedni pristup tumačenja pojasnio bi situaciju. Komparativnom analizom, s jedne strane, standarda bosanskog (hrvatskog, crnogorskog i srpskog jezika) te primjene goranskoga govora u razgovornoj i književnoj formi, s druge strane, može se primijetiti inverzivnost kod složenih glagolskih oblika. Glagolski oblici goranskog govora koji odstupaju od bosanskog jezičkog standarda jesu: perfekat, future i imperativ.

Struktura i upotreba perfekta sa stanovišta sintakse

Perfektom se obilježava glagolska radnja (ili stanje ili zbivanje) koja pripada prošlosti, koja se, dakle, izvršila prije trenutka u kojem se o njoj govori (Jahić – Halilović – Palić 2000: 240). Generalno, ovu univerzalnu gramatičku kategoriju na sličan način definiraju i druge gramatike srednjojužnoslavenskih jezika.

U nastavku će biti objašnjena tvorbeni, ali i sintaktička narav ovog glagolskog oblika goranskog govora. U tabeli 1. predstavljene su paradigme pomenutog glagola.

Kontrastivni prikaz konstrukcija perfekta kroz više gramatičkih kategorija

lica	jdnina				množina			
	bosanski		goranski		bosanski		goranski	
	upitna konstr.	potvrдна konstr.	upitna konstr.	potvrдна konstr.	upitna konstr.	potvrдна konstr.	upitna konstr.	potvrдна konstr.
1.	Da li sam igrao?	Igrao sam.	A som igraf?	Som igraf.	Da li smo igrali?	Igrali smo.	A sme igralje?	Sme igralje.
2.	Da li si igrao?	Igrao si.	A si igraf?	Si igraf.	Da li ste igrali?	Igrali ste.	A ste igralje?	Ste igralje.
3.	Da li je igrao?	Igrao je.	A igraf?	Igraf.	Da li su igrali?	Igrali su.	A igralje?	Igralje.

Tabela 1.

U tabeli 1. upitna konstrukcija *da li / li?* u goranskom govoru apsolutno ne stoji, već se koristi / mijenja veznikom *a*. Također, ova upitna konstrukcija s veznikom *a* u goranskom govoru ima i osnovnu vezničku funkciju:

(1) ...a za zóva srmene čorape (Hasani, 185);

(1a) bos.: a za zaovu svilene čarape.

Najvažnija promjena u ovom obliku u goranskom govoru i narodnoj poeziji Gore jeste gubljenje pomoćnog glagola u 3. licu jednine i množine. Na taj način sam participski oblik iskazuje perfekt. Ova osobina karakteristična je za makedonski jezik (Koneski 1966: 168). U ostalim licima perfekat se gradi po modelu pomoćni glagol *sum / som + radni glagolski pridjev* (Idrizi 2012: 242).

(2) Sait ošou, Imere be brate, na crna nizama (Hasani, 29);

(2a) bos.: Said je otišao, brate Imere, na crni nizam.

Pomoćni glagol *jesam* u goranskom govoru inverzira (u odnosu na bosanski sintaktički jezični standard) u svim potvrdnim oblicima perfekta, tj. dolazi ispred predikata u oba broja. O ovome Idrizi (2012: 259) navodi: "Rečenica u goranskom govoru može počinjati kratkim zamjениčkim i glagolskim oblicima. Enklitike glagola 'jesam' idu ispred glagola. I zamjениčke enklitike, po pravilu, stoje ispred glagola":

(3) Sme čekale, mili babo, so godine (Dokle, 287);

(3a) bos.: Čekali smo, djede, godinama.

Posve nelogična sintaktička konstrukcija u goranskom govoru bila bi:

(4) *Bif som da igram fudbal;

(4a) bos.: Bio sam da igram fudbal.

Ekvivalent ovakvoj konstrukciji u bosanskom standardu bila bi konstrukcija:

(4b) *Sam bio da igram fudbal;

Naravno, prihvatljive konstrukcije za spomenuta dva jezika, odnosno govora bile bi:

(4c) gor.: Som bif da igram fudbal (razgovor);

(4d) bos.: Bio sam igrao nogomet.

Kako je gore kazano, enklitike glagola *jesam* idu ispred glagola, ali i zamjениčke enklitike, po pravilu, stoje ispred glagola. U goranskom govoru, kad se ovo praktično demonstrira, primjećuje se sintaktička situacija koja uopće nije u saglasnosti s bosanskim jezikom.

(5) Som go videla // som go gledala (Dokle, 4);

(5a) gor.: Sme go tepalje (razgovor);

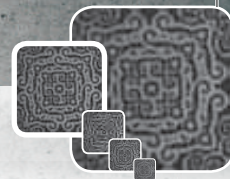
(5c) bos.: *Smo ga tukli;

(5d) bos.: Tukli smo ga.

Međutim, gore navedeno vrijedi samo kada imamo sadržajni subjekt. U slučaju da se subjekt u istim ili sličnim konstrukcijama ne izostavlja, onda nemamo sintaktičkih razlika između goranskog govora i bosanskog sintaktičkog standarda. Za demonstraciju kazano-ga uzet ćemo iste primjere:

(5e) gor.: Mije sme go tepalje (razgovor);

(5f) bos.: Mi smo ga tukli.

Struktura i upotreba futura I sa stanovišta sintakse

Futur se u goranskom govoru gradi pomoću partikule *će / ke* i prezenta glagola (Idrizi 2012: 241). O tvorbi futura prvog Jahić – Halić – Palić (2000: 241) navode: Osnovna je uloga futura I obilježavanje budućnosti. To znači da se njime označava radnja (ili stanje ili zbivanje) koje će se desiti poslije trenutka u kojem se o njoj govori.

Uporedimo li ovaj tvorbeni obrazac, vidjet ćemo dva bitna detalja: prvi, spomenuta tvorbeni partikula *će / ke* u goranskom govoru javlja se u sva tri lica i oba broja u istom (okamenjenom) obliku, što nije slučaj u bosanskom jezičnom standardu; drugi, u tvorbi futura u goranskom govoru ne učestvuje infinitiv jer infinitiv u goranskom kao bezlični glagolski oblik ne postoji (tabela 2).

Kontrastivni prikaz konstrukcija perfekta kroz više gramatičkih kategorija

lica	jednina				množina			
	bosanski		goranski		bosanski		goranski	
	upitna konstr.	potvrдна konstr.	upitna konstr.	potvrдна konstr.	upitna konstr.	potvrдна konstr.	upitna konstr.	potvrдна konstr.
1.	Da li ću igrati?	Igrat ću.	A će igram?	Će igram.	Da li ćemo igrati?	Igrat ćemo.	A će igrame?	Će igrame.
2.	Da li ćeš igrati?	Igrat ćeš.	A će igraš?	Će igraš.	Da li ćete igrati?	Igrat ćete.	A će igrate?	Će igrate.
3.	Da li će igrati?	Igrat će.	A će igra?	Će igra.	Da li će igrati?	Igrat će.	A će igraje?	Će igraje.

Tabela 2.

U narednim primjerima pokazana je pozicija partikule *će* u goranskom govoru u odnosu na bosanski jezički standard:

(6) *Će ga puješ, more Asan, i će želaš* (Hasani, 5).

Doslovan prijevod bio bi:

(6a) **Će ga pjevaš, more Asane, i će plačeš.*

U sintaksi goranskog govora u odnosu na spomenuti primjer neprihvatljiva bi bila sljedeća konstrukcija:

(6b) gor.: **Puješ će go, more Asan, i želaš će;*

(6c) bos.: *Pjevat ćeš ga, more Asane, i plakat ćeš.*

Vidi se da je ova neprihvatljiva konstrukcija spomenutog primjera u goranskom govoru u potpunosti prihvatljiva za bosanski sintaktički standard.

Demonstraciju iste problematike predstaviti ćemo kroz još jedan primjer:

(7) *Će zimate Ajkuna divojka* (Dokle, 78).

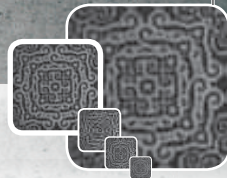
Doslovan prijevod bi bio:

(7a) *Će uzimate Ajkunu djevojku.**

U sintaksi goranskog govora u odnosu na spomenuti primjer neprihvatljiva bi bila sljedeća konstrukcija:

(7b) gor.: *Zimate će Ajkuna divojka;**

(7c) bos.: *Uzet će Ajkunu djevojku.*

I kroz primjer se vidi da je ovo neprihvatljiva konstrukcija za sintaksu goranskog govora. Međutim, ista ova (doslovno prevedena) konstrukcija u potpunosti je prihvatljiva za bosanski sintaktički standard.

Iako goranski govor za sva tri lica i oba broja futur gradi istom partikulom za sve njih (*će*), zanimljivo je da spomenuti govor ima i partikulu *ćeš* (koja se inače koristi za tvorbu futura I, za drugo lice jednine). Spomenuta partikula (*ćeš*) redovno se pojavljuje s potvrdnom riječcom *da* i ova konstrukcija (*ćeš da*) nema uopće futurativnu funkciju. Štaviše, ima suprotnu funkciju (iskazivanja "bliske" prošlosti). O spomenutoj pojavi Idrizi (2012: 242) navodi: "Ova konstrukcija nastala je pod uticajem neslavenskih balkanskih jezika nakon gubitka infinitiva." Idrizi (2012: 242) o spomenutoj konstrukciji bilježi i sljedeće primjere: "*ćeš da* dojde so mene, *ćeš da* me útepa, *ćeš da* stígname na vreme." Treba dodati da sa semantičkog stajališta ovakva konstrukcija ima vrijednost priloga: *umalo (da)*, *zamalo (da)*.

Struktura i upotreba imperativa sa stanovišta sintakse

O zapovjednom načinu u bosanskom jeziku Jahić – Halilović – Palić (2000: 242) navode: Imperativom se – kad je upotrijebljen u svome osnovnom značenju – izriče zapovijed.

O imperativu u goranskom govoru Idrizi (2012: 237) navodi: "U goranskom govoru imperativ ima oblike samo za drugo lice jednine i množine. Oblici za treće lice jednine i prvo i treće lice množine zamijenjeni su opisnim konstrukcijama. Imperativ se gradi od glagola oba vida, nastavcima: *-ø*, *-j*, *-i*."

(8) Igrajte, dejke, tupajte (Dokle, 228);

(8a) bos.: Igrajte, djevojke, udarajte.

(9) Ispečite, Šištijani more, vrući leboj (Dokle, 150);

(9a) bos.: Ispečite, Šištevljani, vruće hljebove.

“Se je nešto češće iza glagola u imperativu potvrdnih glagola, a onda se retko između *se* i glagola interpolira zamjenička enklitika: *nakiti-se promen’i-se* Dragaš, *fukni-mi-se vo gs* [gs - u goranskom znači: *stražnjica, zadnjica*] Vraništa, *otruj se ka si takof* Dikance” (Mladenović 2001: 476). Međutim, češće srećemo situaciju da je povratna zamjenica *se* u potvrdnim konstrukcijama ispred glagola, i kad se subjekt ispušta, i kad se ne ispušta, bez razlike, jer u tim primjerima sa ili bez subjekta, povratna zamjenica *se* ide ispred glagola, i to u onim primjerima gdje je u bosanskom standardu njeno mjesto iza glagola. Ova pojava ukazuje na još jednu osobenost goranske sintakse koja odstupa na razini glagola u odnosu na bosanski jezički standard:

(10) gor.: (Damir) se smije (razgovor).

bos.: Damir se smije / Smije se / Se smije.*

(10a) gor.: (Damir) se tepa (razgovor).

bos.: Damir se tuče / Tuče se / Se tuče.*

(10b) gor.: (Damir) se smatra važan (razgovor).

bos.: Damir se smatra važnim / Smatra se važnim /
Se smatra važnim.*

Mladenović (2001: 476) potvrđuje ovu pojavu i daje neke primjere: “Se ispred glagola u imperativu: *mu se raduj* Bačka, *nazač se vrati* Radeša, *se poigraj i se rašetaj* Brod, *se rašetuj* Krstec, Radeša, Mlike, Dikance, *se skri, se mi, se omi, se zagrite* Dragaš, Dikance, Bača, Radeš, Kukaljane, *se omite na Midof izvor* Brod.”

Još jednu u nizu zasebnih crta u sintaksi goranskog govora srećemo i kod odričnih konstrukcija imperativa s povratnom zamjenicom *se*. Primjer: u bosanskom *Ne igray se!* sasvim je prihvatljiva sintaktička konstrukcija. U goranskom *Ne igray se!* ne bi bila prihvatljiva kon-

strukcija. Adekvatna sintaktička konstrukcija za goranski govor bi bila – gor.: *Ne se igranj!*. U vezi s tim Mladenović (2001: 476) navodi: “U imperativu odričnih glagola *se* je ispred glagola: *ne se-plaši, sestro Krstec, so berečet ne se-igranj Krstec, ne se plašite Ljubojšta, ne se-smite Brod.*”

(11) gor.: (Damir) ne se smije (razgovor).
bos.: Damir ne se smije* / Damir se ne smije.

(11a) gor.: (Damir) ne se tepla (razgovor).
bos.: Damir ne se tuče* / Damir se ne tuče.

(11b) gor.: (Damir) ne se smatra važen (razgovor).
bos.: Damir ne se smatra važnim* / Damir se ne smatra važnim.

“Odrična rečca *ne* odvaja se zameničkom enklitikom od glagola. Ovakva pojava u najjužnijem delu južnomoravskih govora objašnjava se makedonskim uticajem, a takvog je porekla i u GG, sretekkom, siriničkom, južnometohijskim govorima” (Belić 1905: 631, prema Mladenović 2001: 476).

Zaključak

U radu su prikazani i analizirani glagolski oblici u goranskom govoru koji se razlikuju u odnosu na bosanski jezik. Složeni glagolski oblici u goranskom govoru koji su specifični, tj. koji odstupaju, za komparativnu analizu jesu: perfekat, futur te glagolski modus – imperativ. Odstupanja su manifestirana u obliku inverzija (enklitika) u spomenutim glagolskim oblicima. Pored navedenoga, postoje i drugi specifikumi koji se tiču iste tematike, a koji (ni)su obrađeni u ovome radu. Stoga smatramo da je proučavanje goranskoga govora, kako pojedinačno tako i u odnosu na druge jezike s kojima ima vezu, u narednom periodu izazovan i zanimljiv znanstveni posao kojim se treba pozabaviti.

COMPLEX VERB FORMS IN THE GORA DIALECT AND BOSNIAN LANGUAGE: A SYNTACTIC CONTRASTIVE ANALYSIS

Summary: The subject of this research is syntactic analysis of verb forms in Goran speech in comparison with the same in Bosnian language. The work is organized in two parts. Part one, generalizes the discussion about Goran speech, while part two is about specific discussions and comparative analysis. Especially it determines the differences between complex verb forms in Goran and Bosnian language. Also it addresses the size of mentioned syntactic differences and throw a series of examples specifically refers to them.

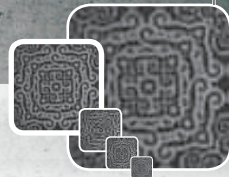
Keywords: syntax, complex verb forms, Goran speech, Bosnian language.

Izvori:

Dokle, Nazif (2003): *Iz goranske narodne proze*, Alem, Prizren
Hasani, Harun (1987): *Goranske narodne pesme*, Jedinstvo, Priština

Literatura

Belić, Aleksandar (1905) prema Mladenović, Radivoje (2001): *Govor šarlaninske župe Gora*, SANU, Beograd
Džogović, Alija (2012) prema Kačka, Muljaim (2013): *Leksika i frazeologija Restelice kod Prizrena*, magistarski rad u rukopisu, Univerzitet u Tuzli
Idrizi, Sadik (2012): *Jezik i stil narodne poezije Gore*, MONT, Prizren
Ivanov, Jordan (1925) prema Idrizi, Sadik (2012): *Jezik i stil narodne poezije Gore*, MONT, Prizren
Jahić, Dževad – Halilović, Senahid – Palić, Ismail (2000): *Gramatika bosanskog jezika*, Dom štampe, Zenica

- Jahić, Dževad (1999): *Školski rječnik bosanskog jezika*, Biblioteka Linguos, Sarajevo
- Koneski, Blaže (1966): *Istorija makedonskog jezika*, Prosveta – Kočo Racin, Beograd – Skopje
- Lutovac, Milivoje (1955): “Gora i Opolje – Antropogeografska proučavanja”, *Srpski etnografski zbornik*, Beograd
- Mladenović, Radivoje (2001): *Govor šarlaninske župe Gora*, SANU, Beograd
- Peco, Asim (1995) prema Mladenović, Radivoje (2001): *Govor šarlaninske župe Gora*, SANU, Beograd